

*„Keď chceme byť múdri
a s nami celý svet,
učme ľudí.
Učiť nie, aby sme učili,
ale aby vedeli.
Vedieť nie, aby vedeli,
ale aby položili ruku k činu.“*

J. A. Komenský

AKADEMIK

Spravodajca
Akadémie ozbrojených síl
generála
Milana Rastislava Štefánika

Ročník XIX. číslo 5
Akademický rok 2022/2023
mesačník - 10 vydání ročně

Vydavateľ:

Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika
Demánová 393
031 01 Liptovský Mikuláš
www.aos.sk
IČO 37 910 337

Redakčná rada:

plk Ing. Martin CHOVANEC, PhD.
- predseda
tel.: 0960 423070
e-mail: martin.chovanec@aos.sk
Mgr. et Mgr. Erika SZUPERÁKOVÁ
tel.: 0960 422735
e-mail: erika.szuperakova@aos.sk
Ing. Danuša SPILÁ
tel.: 0960 422529
e-mail: danusa.spila@aos.sk

Tlač:

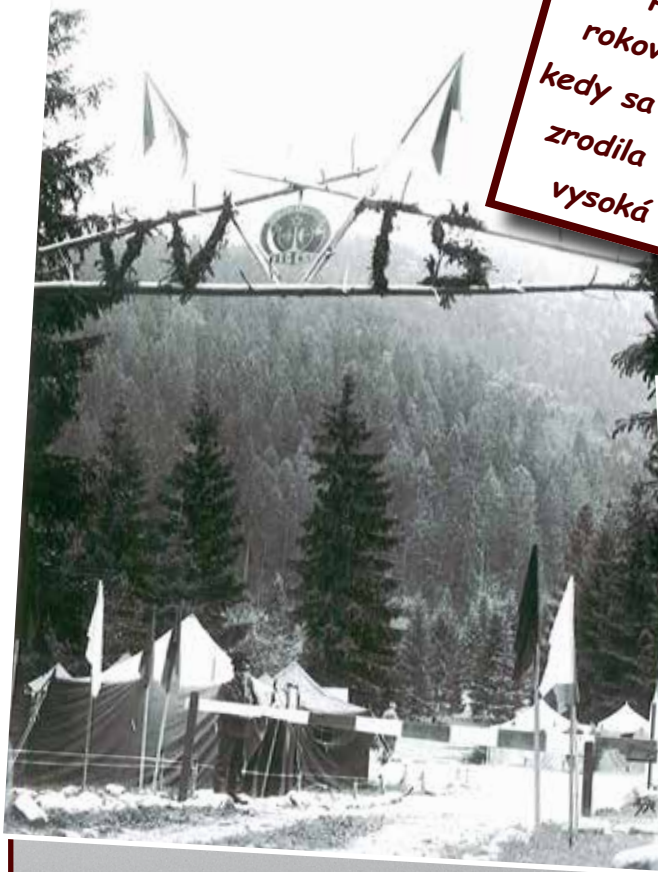
Tlačiareň AOS, Liptovský Mikuláš

Rozširuje:

AOS L. Mikuláš. Nepredajné.
vyšlo 05. 04. 2023
© Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika
Registračné číslo: **EV 1946/08**

*„V septembri
roku 1973 sa
začal písať príbeh
školy, ktorá si
dnes pripomína 50
rokov od chvíle,
kedy sa na Liptove
zrodila vojenská
vysoká škola.“*

V tomto čísle:

- Slávnosť plná ocenení
- Poďakovanie za dlhoročnú prácu v prospech leteckého vzdelávania
- Náš rozhovor...
- Tvorba našich kadetov
- Krížová cesta vojakov a sv. omša vo farskom kostole v Liptovskom Mikuláši
- Spolupráca s „National Guard Indiana“
- Slovenský veľvyslanec Urban Rusnák v 28. ZVŠK
- Kurzy organizované akadémiou
- Marec - mesiac kníh v Akademickej knižnici
- Výstava kníh zakúpených z dotácie Fondu na podporu umenia
- Burza kníh v akademickej knižnici
- 50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove
- Príbeh školy - časť 2
- Kadet AOS na majstrovstvách OS SR v bežeckom lyžovaní
- Oslávili sme Medzinárodný deň žien

Editoriál

Posledný marcový týždeň som strávila medzi Vami na Akadémii ozbrojených síl. Keď som odchádzala z domu, kvitli fialky. No tu zrazu začalo riadne snežiť. Zvykneme povedať, že ide o posledný výkrik zimy. A skutočne je to tak, lebo prichádza jar, obdobie nového života.

Zima je obrazom smrti, aj keď pohľad na zasneženú krajinu je krásny. V zime vymierajú škodcovia, a odumiera aj to, čo je slabé, aby zostalo to dobré a silné pre život.

Tak, drahí priatelia, je to v našom živote. Škodcom v našom živote je hriech. Žiaľ nedá sa zničiť nijak inak len smrťou.

Nebeský Otec vo veľkonočnej zvesti prichádza s úžasnou ponukou. Obeťou - smrťou a vzkriesením svojho Syna, Pána Ježiša Krista, nám ponúka večný život. Zdarma, z milosti!

Kým žijeme na zemi a stretávame sa so smrťou, je možno ťažké tomu uveriť.

No aj to víťazstvo jari nad zimou je toho svedectvom.

Dovoľme teda, drahí priatelia, aby nielen v prírode, ale aj v nás osobne, zvíťazil život.

Život v Kristovi Ježišovi.

kpt. Mgr. Vlasta Koval'ová
duchovná Ekumenickej
pastoračnej služby v OS SR

AOS V OBRAZOCH

Slávnosť plná ocenení

**Novodobá tradícia oceňovania učiteľ'ov
dňa 28. marca, teda v deň spomienky na významnú
osobnosť európskej histórie a pedagogiky,
Jána Amosa Komenského, vznikla
na AOS už v roku 2007.**

**Odvtedy sa Medzinárodný deň učiteľ'ov stáva
príležitosťou prejavíť pedagógom našej školy
vd'aku i uznanie za ich vykonanú prácu.**

Pri tejto príležitosti si z rúk rektora AOS, doc. Jozefa Putteru, prevzali Pamätné plakety J. A. Komenského i Plakety AOS ôsmi pedagogickí pracovníci, ktorí odkaz významného filozofa a učiteľa naplňajú v podmienkach našej alma mater.

Vo svojom príhovore k zamestnancom poďakoval rektor AOS všetkým pedagógom, ktorí naplňajú hlavné poslanie práce učiteľa: učiť, vychovávať a motivovať.

„Poďakoval všetkým, ktorí sa snažia mladého človeka, študenta nielen učiť, ale budovať v ňom určitý systém hodnôt potrebný pre život a zároveň v ňom vytvárať pozitívny vzťah k vlasti a štátu. A ktorí súčasne motivujú svojich študentov tak, aby si osvojili vnútornú snahu spojenú s dosahovaním čo najlepších výsledkov, či už študijných alebo ľudských“.

Medzinárodný deň učiteľ'ov slúžil i na ocenenie výborných výsledkov našich kadetov, ktorí sa svojím prístupom k študijným a vojenským povinnostiam stali vhodným príkladom i pre ostatných svojich kolegov. Zároveň bol v tento deň otvorený letný semester pre 557 študentov vo všetkých formách vzdelávania.

Keďže tento rok si pripomíname 20. výročie založenia Ordinariátu ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR, bol pri tejto príležitosti mimoriadne povýšený do hodnosti major, dekan duchovnej farnosti AOS, **mjr. ThLic. PaedDr. PhDr. Tomáš Hud'a SchP. PhD.**

V závere slávnosti udelil rektor akademie **Pamätnú medailu rektora AOS plk. Ing. Ľubomírovi Mattovi** – prorektorovi pre vojenské veci, za jeho prínos v oblasti vojenského výcviku a v oblasti rozvoja vzdelávania kadetov AOS v leteckých odbornostiach. Súčasne mu poďakoval za desaťročnú prácu

Rektor AOS v tento deň udelil:

Komenského plaketu I. stupňa za dlhoročnú svedomitú pedagogickú prácu a podiel pri výchove a vzdelávaní odborníkov OS SR v oblasti komunikačných systémov **doc. Ing. Martinovi Markovi, CSc.** (katedra elektroniky).

Komenského plaketu II. stupňa za dlhoročný prínos vo vysokoškolskom vzdelávaní a odbornom vzdelávaní príslušníkov OS SR **prof. Ing. Jozefovi Štulrajterovi, CSc.** (katedra informatiky).

Komenského plaketu III. stupňa za svedomitú, prínosnú pedagogickú činnosť a dosiahnuté výsledky vo vedeckej práci na národnej a medzinárodnej úrovni **plk. doc. Ing. Michalovi Turčaníkovi, PhD.** (katedra informatiky) a **Mgr. Zuzane Berníkovej** (katedra spoločenských vied a jazykov) za dlhoročnú pedagogickú činnosť v oblasti jazykovej prípravy kadetov.

Medailu za rozvoj AOS za dlhoročnú pedagogickú činnosť a budovanie dobrého mena AOS na verejnosti **Mgr. Marekovi Marcinčinovi** (katedra telesnej výchovy a športu).

Malú plaketu AOS – zlatú za inovatívne prístupy vo vede a za rozvoj a propagáciu pracoviska katedry **doc. Ing. Vladimírovi Popardovskému, PhD.** (katedra strojárstva).

Malú plaketu AOS – striebornú za významný prínos pri zvyšovaní kvality vzdelávania kadetov **Mgr. Jurajovi Šimkovi, PhD.** (katedra bezpečnosti a obrany) a **mjr. Ing. Milanovi Turajovi, PhD.** za obetavú pedagogickú činnosť v rámci vysokoškolského a kariérneho vzdelávania a výsledky dosahované v oblasti vedeckej práce (katedra vojenskej taktiky a operačného umenia).

Zároveň bol na ocenenie primátorom mesta Liptovský Mikuláš za dlhoročnú pedagogickú činnosť navrhnutý **doc. RNDr. Ľubomír Dederá, PhD.**, ktorý si ho prevezme dňa 4. 4. 2023 na slávnostnom oceňovaní pedagógov mesta.

Všetkým oceneným srdečne blahoželáme!

text: -sz-, foto: -ds-

Pod'akovanie za dlhoročnú prácu v prospech leteckého vzdelávania

**Výcvik odborníkov pre Vzdušné sily OS SR
realizuje Letecká fakulta TUKE (LF TUKE)
v kooperácii s AOS už od roku 2014.**

**Na začiatku vzájomnej spolupráce
stál prorektor pre vojenské veci AOS
plk. Ing. Ľubomír Matta, pod ktorého
vedením bola vypracovaná Koncepcia
vzdelávania v leteckých odbornostiach.**

Štúdium začínalo 8 prvých študentov, ktorí popri výuke na LF TUKE vykonávali aj vojenský program na AOS. Dnes na Leteckej fakulte v Košiciach študuje 50 kadetov AOS pod velením veliteľa ročníka, kpt. Tomáša Siksu. Dňa 16. 3. 2023 sa uskutočnila záverečná oficiálna návšteva plk. Ing. Ľubomíra Mattu vo funkcii prorektora pre vojenské veci AOS na Leteckej fakulte v Košiciach.

Prorektor pôsobí vo svojej funkcii od 15. marca 2013 a po viac ako štyridsať ročnej profesionálnej vojenskej kariére končí svoje pôsobenie v ozbrojených silách.

Pri tejto príležitosti mu vedenie LF TUKE poďakovalo za dlhoročnú prácu v prospech rozvoja košického leteckého vzdelávania. Úvodný príhovor a poďakovanie predniesol prodekan pre vzdelávanie LF TUKE doc. Ing. Peter Kaľavský, PhD, ktorý ocenil vzájomné dlhoročné partnerstvo medzi oboma inštitúciami a prínos prorektora pre vojenské veci v procese nastavovania spolupráce.

Na záver oficiálnej návštevy predstavil plk. Matta vedeniu LF TUKE budúceho prorektora pre vojenské veci AOS plk. Ing. Štefana Acsaia.

-aos-

Náš rozhovor...

Žena - dospelá osoba ženského pohlavia.

Takto jednoducho vystihuje ženské pohlavie Krátky slovník slovenského jazyka. Avšak je toho oveľa viac, čo sa pod pojmom žena skrýva, preto sme sa pri príležitosti Medzinárodného dňa žien porozprávali s **psychologičkou npor. Mgr. Štefániou Maržiňanovou** na tému žien a ich pôsobenia v akadémii i celých ozbrojených silách.

Ako vnímate postavenie žien v armáde? Myslíte si, že je to pre nich to správne povolanie?

Myslím si, že ženy sú neoceniteľným prínosom pre OSSR s tým, že môžu zastávať rôzne funkcie a plniť rozmanité úlohy. Najčastejšie sú to pozície v zdravotníctve, psychológii, personalistike, logistike a samozrejme v neposlednom rade aj funkcie na bojových útvaroch. Verím teda, že takmer každá žena, ktorá nad povolaním vojačky uvažuje a je si vedomá špecifickosti tohto prostredia, by si našla v ozbrojených silách prácu, ktorá by ju bavila.

Zastávajú podľa Vás ženy v OSSR významnú úlohu? Aký majú prínos pre ozbrojené sily?

Určite zastávajú, keďže sú v OS SR zastúpené takmer v každej hodnosti a na každom stupni velenia. Postupne pribúda žien aj na významných vojenských pozíciách a verím, že tento trend bude pokračovať. Ženy vedia v mnohých prípadoch ponúknuť iný pohľad na vec.

Ak sa budeme baviť všeobecne o silných stránkach žien, ktoré môžu byť prínosom vo vojenskom prostredí, tak sú to komunikačné schopnosti, empatia, psychická odolnosť, schopnosť ísť za hranice komfortnej zóny a odsunúť okamžité potešenie s cieľom splnenia zadanej úlohy a dosiahnutia požadovaného výsledku.

Je správne diferencovať v armáde mužov od žien alebo ich brať ako seberovných?

To je veľmi zložitá otázka, ktorá je predmetom mnohých diskusií. Samozrejme sme si všetci rovní, čo sa týka platového ohodnotenia, či možnosti kariérneho rastu. Vo všeobecnosti sa kritéria výberu a zaradenia na funkciu nelíšia. Všetci musia spĺňať rovnaké podmienky, a ak ich splnia, tak na pohlaví nezáleží. Jediný rozdiel medzi mužmi a ženami je v normách pohybovej výkonnosti a maximálnej váhy, ktorú môžu ženy a muži niesť.

Toto diferencovanie je na základe rozdielnej fyziológie našich tiel a je podľa môjho názoru v poriadku. No často som sa v praxi stretávala s protichodným názorom aj z radov žien, ktoré odmietali akékoľvek „zvyšňovanie“.

Dokáže žena, možno aj z psychologického hľadiska, zapadnúť do mužského kolektívu a v určitých prípadoch byť aj na čele tejto zostavy?

Áno, videla som to na vlastné oči ako takéto jednotky pod záštitou ženskej ruky fungovali efektívne a vnútorná klíma jednotky pôsobila zdravo. Ženy na riadiacich pozíciách často dokážu predchádzať nedorozumeniam, alebo upozorniť na problémy, ktoré by mohli mať negatívne dôsledky na plnenie úloh. Zo skúseností viem, že niekedy viac kritizujú, ale zároveň aj chvália, čo môže prispievať k motivácii podriadených. Pod tlakom zvyknú byť viac sústredené na cieľ a pracovať efektívne. Najlepšie veliteľky/náčelníčky a pod. dokážu prepájať logiku a dôslednosť s kreativitou a v rámci možností prinášať nové nápady.

Ako si teda žena môže získať rešpekt v mužskom kolektíve?

Základom získania rešpektu je ísť príkladom, či už sa jedná o muža alebo o ženu. Prístupovať k podriadeným s úctou a rešpektom, ale zároveň vyžadovať plnenie úloh na vysokej úrovni. Kľúčové je tiež zodpovedné vystupovanie, zdravé sebavedomie a vnútorná motivácia, ktoré môžu pôsobiť pre podriadených povzbudzujúco.

Aké vlastnosti by mala žena - vojačka mať, aby toto povolanie zvládla?

Ako som už spomínala, tak by to malo byť zdravé sebavedomie, dôvera vo vlastné schopnosti, ambicióznosť, psychická odolnosť, emocionálna stabilita, schopnosť pracovať pod tlakom, ale aj tolerancia. Charakterové požiadavky na ženy a mužov podľa mňa nemôžeme vnímať oddelene na základe pohlavia. Vojačka, ale aj vojak, by mali byť schopní tímovej spolupráce, regulácie vlastného správania a zároveň by mali byť schopní predvídať dôsledky svojich rozhodnutí.

Čo bolo alebo aj doposiaľ je, pre Vás ako ženu, najťažšie na tejto práci?

Pre mňa osobne to bol príchod dieťaťa a zlúčenie služobných a rodinných povinností. Nástup po rodičovskej dovolenke som vnímala ako novú výzvu pre organizáciu času, pretože obidve tieto oblasti sú pre mňa dôležité a prácu vnímam nielen ako zamestnanie, ale aj ako poslanie.

Prečo ste sa rozhodli stať vojenskou psychologičkou?

Už od detstva som sa pohybovala vo vojenskom prostredí, pretože jeden z rodičov bol vojakom. Stal sa pre mňa vzorom čestného, disciplinovaného a zodpovedného človeka. Časom som začala vnímať aj problémy, ktoré prináša toto povolanie a ich dosah na životy a rodiny profesionálnych vojakov. Postupne sa vo mne formovala túžba pomáhať a byť súčasťou možných riešení. Následne som sa celé štúdium psychológie na vysokej škole venovala témam vyskytujúcim sa vo vojenstve.

Svoje rozhodnutie neľutujem, a ak by som mala opäť možnosť výberu, určite by som sa rozhodla rovnako.

Čo by ste odporučili ženám, ktoré chcú vstúpiť do armády? Nejaké rady, na čo sa pripraviť a čo očakávať?

Mojim základným odporúčaním je každodenná práca na sebe skrze sebaopoznanie, kultiváciu charakterových vlastností a zvyšovanie fyzickej zdatnosti. Je dobré sa naučiť nebrať veci osobne, ale poznať svoje hranice a nebáť sa ich zastať. Výhodou je, ak ste ochotná vystúpiť z komfortnej zóny s cieľom zlepšiť sa a dosiahnuť stanovený cieľ. Nevyhýbajte sa činnostiam, ktoré vám nie sú vlastné, či príjemné, ale súvisia s vojenským povolaním. Hľadajte skôr cestu ako zvládnuť nároky prostredia a pripravte sa na to po všetkých stránkach.

Ďakujeme pani psychologičke za rozhovor a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu!

pripravili: npor. Mgr. Štefánia Maržiňanová,
voj.1.st. Viktória Kostolníková

Z tvorby našich kadetov...

Vlastenectvo

(Úvaha)

Ernest Hemingway ma v tomto živote oslovil v mnohých oblastiach. V mojej mysli mi utkvela jednoduchá a pritom tak hlboká veta, ktorú raz napísal. „Svet je krásne miesto a stojí za to na ňom žiť!“

My Slováci sme starý národ v mladom štáte. Keď sa zamýšľam, ako som sa ja dostal k našej histórii, vybavilo sa mi hneď niekoľko podnetov.

Prvý je, že som sa s ňou stretol na základnej škole. Učili sme sa o minulosti, o rôznych ľuďoch, ktorí formovali slovenský národ a o všetkých tých významných osobnostiach. Bral som to ako povinnosť, že sa to musím naučiť, aby som dostal, v tom období pre mňa mimoriadne dôležitú známku. Klamal by som, ak by som nepovedal, že ma k našej minulosti viedli aj starí rodičia a ich deti. Veď oni budovali náš štát od jeho začiatku.

Dokázali mi predať toľko informácií, že s každým novým slovom, som začal cítiť väčšiu a väčšiu hrdosť k tomuto štátu. Uvedomil som si, že môžem naše Slovensko vnímať aj v inom svetle. To vo mne vzbudilo ešte silnejšiu túžbu, aby som ho spoznal do hĺbky. Pôsobí to na mňa ako romantický vzťah medzi mužom a ženou. Tie isté kroky sa dajú použiť pri budovaní citov k tomuto miestu.

Aby sme pochopili jeho podstatu, silu a budúcnosť, musíme si vážiť a hlavne spoznať úsilie, ktoré bolo

vynaložené, aby niečo ako slovenský štát mohol vzniknúť. Nehľadáme odpovede na naše otázky len pár dekád dozadu. Rozšírme si svoje obzory a nahliadnime ďalej. Ale ako si vypestovať lásku k vlasti? Veľa ľudí, podotýkam hlavne mladých, si všímajú skôr nedostatky, ktoré Slovensko má.

Nevravím teraz, aby si občania nasadili ružové okuliare a začali si niečo idealizovať. Ale čo tak si občas namiesto zlého, vypočúť niečo dobré o Slovensku? Výhra tohto štátu je predsa aj naša výhra. Sme uprostred Európy, dá sa povedať, že jej srdcom. Udialo sa tu kopec zázrakov.

Slovenčina je zázrak, ktorým vyjadrujeme myšlienky aj city, a za jej dnešnú podobu sme vďační Bernolákovi a Štúrovi. Máme tu prírodu, ktorú nám môže závidieť celý svet!

Kultúrne hodnoty, ktoré nám tu zanechali naši predkovia. Mládež však dnes nasleduje veľa klamlivých vzorov, ale čo tak nájsť príklad v osobnostiach, ktoré sú hodné nasledovania? Štefánik, Moyzes, Bernolák, Hodža, len pár mien, ktoré majú vysokú cenu.

Nebudme pasívni, keď sa jedná o našu vlasť. Bojujme za ňu. Slovom, no hlavne skutkami. Ochraňujme si to, čo je naše. Aby nám to nikdy nikto nemohol zobrať.

Pre mňa osobne bol vstup do ozbrojených síl niečo, ako tá najvyššia obeta tomuto štátu. Nikdy toto rozhodnutie nebudem ľutovať.

(anonym)

Krížová cesta vojakov a sv. omša vo farskom kostole v Liptovskom Mikuláši

Jednou z foriem duchovnej prípravy na sviatky umučenia nášho Pána je modlitba krížovej cesty.

Aj v tohtoročnom pôstnom období sa v piatok 17. marca 2023 konala tradičná krížová cesta vojakov vo farskom kostole sv. Mikuláša v Liptovskom Mikuláši.

Pobožnosť zorganizovali kadeti a veriaci vojenskej farnosti sv. Jany z Arku na Akadémii Ozbrojených síl gen. M.

R. Štefánika pre duchovné dobro veriacich miestneho farského spoločenstva a jej hlavnou myšlienkou bolo znášanie utrpenia vo svetle Kristovho utrpenia.

Pobožnosť krížovej cesty viedol vojenský dekan mjr. Tomáš Hudča SchP. a predchádzalo jej slávenie sv. omše, ktorú celebraval vojenský dekan.

text: mjr. ThLic. PaedDr. PhDr. Tomáš Hudča SchP, PhD.,

foto: Ing. Marián Kunkela

Spolupráca s „National Guard Indiana“

Na základe Memoranda o porozumení medzi Národnou gardou štátu Indiana (NGI) a Akadémiou ozbrojených síl generála M. R. Štefánika (AOS), vypomáhal s výukou v kurze ISOC 28 americký inštruktor, major Brandon Clark.

Je to už jeho druhá návšteva na Slovensku a pôsobil tu dva týždne do 17. marca 2023. Jeho odborné vedomosti a skúsenosti boli prínosom predovšetkým počas úvodného cvičenia mnohonárodnej jednotky, ktoré bolo zamerané na obranu štátnych hraníc pri agresii susedného štátu. Študenti s ním mohli konzultovať špecifické postupy týkajúce sa plánovania operácií na taktickej úrovni velenia a porovnať svoje skúsenosti s plánovaním v rôznych krajinách.

V rámci spomínaného kurzu ISOC 28 navštívil AOS i ďalší dôstojník NGI, major Will James, pôsobiaci v Bratislave. Major James je vo funkcii dôstojníka pre bilaterálnu spoluprácu SVK – USA.

Cieľom jeho návštevy bolo upevnenie vzájomných vzťahov a rozvinutie spolupráce v oblasti ďalšieho vzdelávania príslušníkov OS SR. Počas svojej návštevy sa zaujímal o spoluprácu AOS a NGI pri realizácii kurzu ISOC.

Zároveň prisľúbil pomoc pre kurz operačného plánovania vo forme inštruktorov a prejavil záujem o účasť príslušníkov NGI v logistických kurzoch, ktoré sú pripravované a budú vykonávané v AOS.

text: -zf-, foto: -ds-

Prednáška slovenského veľvyslanca Urbana Rusnáka v 28. ZVŠK

V rámci modulu „Bezpečnosť a obrana“, ktorý je súčasťou 28. základného veliteľsko-štábného kurzu (28. ZVŠK) odznela prednáška zamestnanca Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, veľvyslanca Mgr. Urbana Rusnáka Ph.D., ktorý s AOS spolupracuje už od septembra 2022.

V prednáške sa venoval téme „Energetická bezpečnosť“ so zameraním na bezpečnosť energetickej infraštruktúry, medzinárodné organizácie a geopolitické implikácie. Následne ponúkol tému s názvom „Ukrajinské paradoxy“, kde predniesol vlastný pohľad na vývoj diania na Ukrajine v minulom storočí a v súčasnosti, založený na skúsenostiach pôsobenia vo funkcii veľvyslanca na Ukrajine a v diplomatickom zbore.

text, foto: -jg-

Kurzy organizované akadémiou

• Dňa 6. marca 2023 bol na pôde AOS otvorený 30. dôstojnícky kurz pre absolventov vysokých škôl (DKAVŠ). Do kurzu nastúpilo 61 absolventov civilných vysokých škôl v prípravnej štátnej službe a 9 príslušníkov rezortu obrany v hodnostnom zbore mužstva a poddôstojníkov v dočasnej a stálej štátnej službe. Cieľom kurzu je poskytnúť im vstupné vojenské vzdelanie pre splnenie požiadavky na vojenskú hodnosť poručík, nadporučík a kapitán. Všeobecná vojenská príprava kurzu bude trvať 11 týždňov a po nej bude nasledovať odborná vojenská príprava podľa jednotlivých vojenských odborností a špecializácií. Na príprave budúcich dôstojníkov sa budú podieľať príslušníci Centra vzdelávania a katedier AOS, ako aj špecialisti z útvarov OS SR a zariadení rezortu obrany.

• V termíne od 26. septembra 2022 do 17. marca 2023 bol Centrom vzdelávania Akadémie ozbrojených síl organizovaný 29. dôstojnícky kurz pre absolventov vysokých škôl (29. DKAVŠ) v 5 vojenských odbornostiach: A10 – protivzdušná obrana, A50 inžinierska letecká služba, I10 – spravodajstvo a elektronický boj, G30 – ženíjná podpora a EOD a L10 – logistika. Celkovo doň nastúpilo 78 profesionálnych vojakov a vojačiek OS SR, pričom v uvedených vojenských odbornostiach v termíne od 24. 2. 2023 do 17. 03. 2023 ukončili kurz 26 absolventi. Akt slávnostného pasovania do prvej dôstojníckej hodnosti s odovzdaním osvedčení o absolvovaní kurzu vykonali prorektor pre vzdelávanie AOS Ing. Aurel Sabó, PhD. a riaditeľ Centra vzdelávania AOS Ing. Jozef Wesseleny, PhD.

• Členovia Katedry spoločenských vied a jazykov AOS rozbehli v šk. roku 2022/2023 spoluprácu s americkým tímom CAT z Civil Affairs vo forme prednášok a konverzačných cvičení v angličtine pre kadetov v rámci civilno-vojenskej spolupráce (CIMIC). Počas hodín s americkými vojakmi si študenti mohli precvičiť svoje konverzačné zručnosti a vypočuť si angličtinu od „native speakers“. Počas hodín sa porovnávali americké zbrane, vozidlá, výcvik, život vojakov na Slovensku a v Amerike a zároveň sa konverzovalo na témy zo všeobecnej angličtiny.

• Online webinár Informácie vs. Dezinformácie sa uskutočnil 9. 3. 2023 v rámci projektu: „Nie je to pravda, ale mohla by byť“. Webinár sa venoval konšpiračným teóriám a hoaxom v modernom vývoji Slovenska v európskom kontexte.

• V dňoch 27. - 31. 03. 2023 sa v priestoroch Simulačného centra Akadémie ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika uskutočnilo multinárodné štábne cvičenie MNMPBAT (Multi National Military Police Batalion). Na cvičení sa zúčastnili príslušníci Vojenskej polície zo Slovenska, Českej republiky, Poľska, Chorvátska, Maďarska a Gruzínska. Cieľom cvičenia bolo overiť si a precvičiť spoločné operačné postupy Vojenskej polície v medzinárodnom prostredí.

Marec - mesiac knihy v Akademickej knižnici

Výstava kníh zakúpených z dotácie
Fondu na podporu umenia
v akademickej knižnici

Akvizíciu z verejných
zdrojov podporil Fond
na podporu umenia

V dňoch 6. - 12. marca sa počas Týždňa slovenských knižníc 2023 uskutočnila v priestoroch Akademickej knižnice Akadémie ozbrojených síl výstava kníh zakúpených z dotácie Fondu na podporu umenia (FPU) a kníh vydaných s podporou FPU z projektu Obnova zlatého literárneho fondu a doplnenie knižničného fondu v oddelení beletrie AOS.

Vystavených bolo viac ako osemdesiat titulov, z ktorých polovica bola našim čitateľom k dispozícii po prvýkrát a záujemcovia si ich mohli ihneď vypožičať.

Výstava kníh bola nosnou aktivitou Týždňa slovenských knižníc a opakovanou príležitosťou prezentovať výsledky projektovej akvizičnej činnosti akademickej knižnice zameranej na získanie mimorozpočtových finančných prostriedkov.

Krásne knihy, žánrovú pestrosť titulov slovenskej prózy, poézie a svetovej prózy, vrátane diel zo zlatého literárneho fondu, ocenilo päťdesiat priaznivcov akademickej knižnice svojou návštevou. Niektorí čitatelia nešetřili ústnou pochvalou a svoju spokojnosť s novými titulmi detektívok, ženských románov a básnických zbierok vyjadrili aktívnym vypožičaním, čo nás v knižnici veľmi potešilo. Spätňá väzba bola a bude vždy pre knižnicu veľmi dôležitá.

Realizáciu výstavy knižnica súčasne propagovala Fond na podporu umenia, od ktorého získala dotáciu vo výške 1.500 eur.

Vďaka tejto dotácii zabezpečila pre čitateľov aj tri tituly periodík z oblasti literatúry a kultúry: Romboid, Rozum a titul Krásy Slovenska, ktoré sú k dispozícii prezenčne v študovni.

Zmenou podmienok výzvy na projekty v programe

5.1.4. akvizícia knižníc v roku 2023, sa žiaľ v tomto roku nebudeme môcť uchádzať o dotáciu z FPU, čo nás veľmi mrzí.

Napriek tomu ďakujeme FPU za každoročnú finančnú podporu, ktorú nám poskytovalo od roku 2019 na nákup kníh a periodík pre knižničný fond Akademickej knižnice AOS.

Burza kníh v akademickej knižnici

V rámci mesiaca knihy zrealizovala Akademická knižnica AOS už tradičnú Burzu kníh.

Akcia sa mohla uskutočniť vďaka ochote darujúcich, ktorí knihy do knižnice priniesli. Celkovo bolo sprístupnených 357 kníh a 178 gramofónových LP, ktoré si mohli záujemcovia zadarmo vybrať.

Zastúpená bola krásna literatúra, autori slovenskej a svetovej klasiky, detské knihy, populárno-náučná literatúra z oblasti zdravej výživy, záhradkárstva, rôzna cudzojazyčná literatúra a hudobné pop music LP.

Burzu navštívilo 139 čitateľov. Svojich nových majiteľov si našlo 242 kníh a 104 LP, nevynímajúc akademickú knižnicu. Hoci bolo na burze o polovicu menej kníh oproti roku 2022, aktivita bola pozitívne

hodnotená zo strany darujúcich i obdarovaných. Akademická knižnica ďakuje všetkým zúčastneným a môže sľúbiť, že v prípade opätovného záujmu, zorganizuje burzu aj v budúcom roku.

text, foto: -mm-

50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove

Príbeh školy - časť 2

V septembri roku 1973 sa začal písať príbeh školy, ktorá si dnes pripomína 50 rokov od chvíle, kedy sa na Liptove zrodila vojenská vysoká škola. Dnes ju poznáme pod názvom Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

Pokračujúci rozvoj a modernizácia letectva v päťdesiatych rokoch minulého storočia viedli k rozvoju protiletadlovej obrany predovšetkým v oblasti protiletadloveho delostrelectva a rádiolokačnej techniky.

V závere päťdesiatych rokov sa začala nová éra postupnej premeny protiletadloveho delostrelectva na protiletadlové raketové vojsko.

Nová etapa vo vojenskom školstve

V roku 1959 boli do výzbroje československej armády zavádzané prvé protiletadlové raketové komplexy na ochranu najdôležitejších centier a objektov štátneho územia.

V nadväznosti na tento krok došlo nielen k organizačným zmenám v armáde, ale nasledovalo aj rozhodnutie Veliteľstva letectva a protivzdušnej obrany štátu (to vzniklo v r. 1955) z marca 1959 o reorganizácii vojenských škôl, ktoré mu boli podriadené.

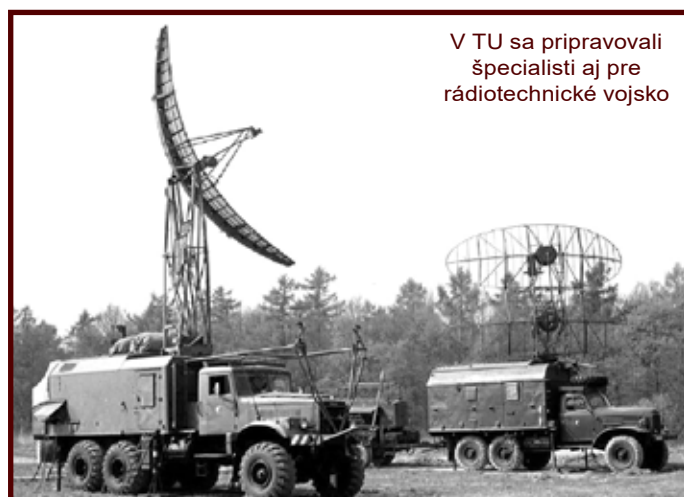
Toto viedlo k zrušeniu Učilišťa protivzdušnej obrany v Košiciach, pričom jedna jeho časť bola premiestnená do Delostreleckého technického učilišťa v Martine a druhá do Leteckého technického učilišťa (LTU) v Liptovskom Mikuláši, ktoré sa tiež reorganizovali.

vývoja vojenského školstva predovšetkým dve skutočnosti. Na prvom mieste išlo o novú etapu zdokonaľovania systému prípravy vojenského personálu.

Druhý aspekt súvisel so zrušením zboru poddôstojníkov z povolania a zriadením zboru praporčikov ako novej skupiny vojakov z povolania.

Prvá protiletadlová raketová výzbroj sa do Československej armády zaviedla v roku 1959

V TU sa pripravovali špecialisti aj pre rádiotechnické vojsko

Vo vojenských učilištiach sa obsahovo zvýšil dôraz na praktickú stránku školenia a na prehĺbenie všeobecného vzdelania ako základného predpokladu dokonalejšieho zvládnutia vojenskej odbornosti. Súčasne sa hľadali cesty o užšie prepojenie vojenskej a civilnej školskej sústavy s cieľom stimulovať záujem o vojenské povolanie.

Technické učilište

Prechod PVO na raketovú výzbroj kládol nové nároky na kvalitu prípravy personálu.

Dňom 1. 9. 1959 bolo LTU v Liptovskom Mikuláši zrušené a na jeho báze vzniká zlúčením s časťou Učilišťa PVO z Košíc - Učilište zvláštnych prostriedkov v Liptovskom Mikuláši.

Toto neskôr dostalo označenie Technické učilište (Rozkaz MNO č. 06/1960 z 20. 2. 1960). Pripravovalo dôstojníkov a poddôstojníkov pre novovznikajúce protiletadlové raketové vojsko (PLRV).

Toho istého roku odišla prvá skupina príslušníkov stáleho stavu LTU do krátkodobého kurzu v Ulan-Ude v bývalom Sovietskom zväze, kde sa pripravovali na výučbu protiletadlovej raketovej techniky. Po ich návrate sa začalo v TU v krátkodobých kurzoch preškoľovanie obslúh z bojových útvarov na novú techniku ako aj príprava nových dôstojníkov.

Technické učilište zo začiatku pripravovalo dôstojníkov

Letecké odbornosti z LTU boli pričlenené k Leteckému učilištiu v Košiciach, ktoré tam bolo redislokované z Prostějova. V Liptovskom Mikuláši sa sústredila odborná príprava vojenských špecialistov pre protiletadlovú raketovú techniku, ktorá bola zavádzaná do československej armády. Z dôvodu utajenia, školu prechodne pomenovali na Učilište zvláštnych prostriedkov a dňom 20. februára 1960 premenovali na Technické učilište (TU).

Obdobie začiatku 60. rokov charakterizovali z hľadiska

a práporčíkov vo Vojenskej odbornej škole mechanikov rádiolokátorov (VOŠMRL). Na začiatku 60. rokov dobíhala v TU aj príprava v Škole leteckých mechanikov, ktorá bola jeho súčasťou od r. 1959 do r. 1963.

V roku 1965 sa do TU presunula z Martina aj príprava veliteľov pre protiletadlové delostrelectvo a rádiotechnické vojsko. Súbežne bola v učilišti zriadená aj Škola pre záložných dôstojníkov (ŠDZ) pre spomínané odbornosti.

Školenie dôstojníkov, ktorí boli v Technickom učilišti vyradovaní v hodnosti poručík skončilo v roku 1969.

prvý veliteľ Technického učilišťa
pplk. Ing. Milan Obuch

Kasárne Mokrad' (objekt B) kde sa vykonávala odborná príprava a praktický výcvik všetkých jednotiek Technického učilišťa

- č. 1 - polygón technického oddielu protiletadlového raketového vojska (PLRV)
- č. 2 - polygón rádiolokačnej techniky
- č. 3 - výcvikový hangár s bojovou technikou PLRV
- č. 4 - polygón protiletadlovej raketovej techniky
- č. 5 - učebný pavilón „U“
- č. 6 - sklady materiálu
- č. 7 - autopark
- č. 8 - kuchynsko jedálský blok
- č. 9 - budova štábu výcvikového pluku
- č. 10 - ubytovací internát pre žiakov VSOŠER
- č. 11 - ubytovacie budovy vojakov základnej služby, kurzov a dôstojníckych škôl
- č. 12 - ihrisko
- č. 13 - kuchyňa a jedáleň vojakov z povolania, práčovňa
- č. 14 - pomocné hospodárstvo
- č. 15 - kotolňa

Veliteľ Technického učilišťa pplk. Ing. Milan Obuch

1956 - 1958 velil 78. pldb Bratislava
1959 - 1960 veliteľ LTU LM
1960 - 1962 veliteľ TU LM
1968 - 1969 veliteľ 186. plrp Pezinok
1969 - 1970 veliteľ 2. d PVOŠ Brno

Velitelia TU

pplk. Milan Obuch 1959 – 1962
pplk. Jaroslav Toupal 1962 - 1967
plk. Anton Muržic 1967 – 1973

Od roku 1967 sa súčasťou TU stala Vojenská stredná odborná škola elektrotechnická – rádiolokačná (VSOŠER). Tá sa postupne stala hlavnou formou prípravy špecialistov PVO v rámci TU. V štvorročnom štúdiu ukončenom maturitou pripravovala práporčíkov v hodnosti rotmajster pre potreby vojsk.

V dôsledku „čistiek“ v armáde po roku 1968 nastal značný úbytok dôstojníkov vo všetkých druhoch vojsk.

Preto pre prípravu najnižších dôstojníckych kádrov vznikla v rámci TU v roku 1970 Ročná dôstojnícka škola (RDŠ) určená pre absolventov stredných škôl s maturitou a o rok neskôr Dvojročná dôstojnícka škola (DDŠ). Tá bola určená pre žiakov odborných učilíšť a končila maturitou. Absolventi RDŠ i DDŠ boli

vyradovaní v hodnosti podporučík.

Všetky tri formy prípravy (VSOŠER, RDŠ, DDŠ) sa vykonávali až do roku 1979. VSOŠER-ku nahradilo Vojenské učilište a ročná i dvojročná škola zanikli.

Zavádzanie modernejšej výzbroje do protivzdušnej obrany pokračovalo od začiatku 70. rokov výraznejším tempom. To znamenalo aj zvyšujúce sa nároky na znalosti technického a veliteľského zboru PVO.

Nová výzbroj, výrazný úbytok dôstojníkov po roku 1968, ktorý sa prejavil aj nedostatkom kvalifikovaného personálu, podmienili v roku 1973 vznik Vysokej vojenskej technickej školy v Liptovskom Mikuláši.

Tá sa ako bezfakultná škola vytvorila na báze TU.

Príbeh vysokej vojenskej školy na Liptove prinesie ďalšie číslo Akademiku.

Dobová snímka z maturitného večierka prvých absolventov VSOŠER v r. 1971, v strede hore vtedajší veliteľ TU plk. Anton Muržic, medzi absolventmi je i budúci veliteľ Letectva a PVO Armády Slovenskej republiky genpor. Štefan Gombík.

Poslucháči dôstojníckych škôl sa v TU pripravovali na veliteľské funkcie u protiletadlového delostrelectva.

Spracoval: Ing. Ladislav Zahradník

Pramene:

Oldřich Vaněk: Vojsko v Liptove,
Ján Štaigl: História vojenského školstva,
archívy VHÚ Praha, VHÚ Bratislava, autora

Kadet AOS na majstrovstvách OS SR v bežeckom lyžovaní

Majstrovstvá OS SR v behu na lyžiach sa uskutočnili v polovici marca v Skalke pri Kremnici i s účasťou AOS.

V mužskej kategórii do 30 rokov, ktorá súťažila na trati dlhej 10 km intervalovou metódou, reprezentoval akadémiu kadet *voj.1.st. Mário Košút*.

Vo svojej kategórii obsadil druhý najvyšší stupienok a za víťazom kategórie slob. Františkom Šulekom z 13 mpr Levice zaostal len o 1 min. 14".

V konkurencii 43 pretekárov bol celkovo v súťaži najrýchlejší rtm. Matej Kazár z Veliteľstva vzdušných síl Zvolen s časom 26 min. 46", za ktorým náš kadet zaostal o 2 min. 40" a umiestnil sa tak celkovo na štvrtom mieste.

text, foto: -KTVŠ-

Oslávili sme Medzinárodný deň žien

8. marca sme si spolu s našimi kolegami pripomenuli Medzinárodný deň žien.

Rozhodnutím Organizácie spojených národov (OSN) sa tento sviatok oficiálne slávi od roku 1977 a pripomína dôležitosť rovnoprávného postavenia žien vo svete.

Tak ako po iné roky pripravilo vedenie akadémie malé pohostenie pre všetky zamestnankyne a profesionálne vojačky AOS. Sladké prekvapenie v tvare srdca zabezpečili zamestnanci stravovacieho úseku.

V priestoroch jedálne AOS sa všetkým ženám prihovril rektor akadémie doc. Jozef Puttera a každej odovzdal symbolický kvietok.

Ako na úvod povedal: „*Medzinárodný deň žien je síce sviatok žien, ale je to i veľká príležitosť pre mužov vyjadriť im poďakovanie!*“ Vo svojom príhovore tak

poďakoval všetkým ženám za prácu, ktorú robia v prospech akadémie, kadetov a v prospech chodu celej inštitúcie.

„My muži si uvedomujeme, že ženy majú väčšie srdiečka, že sú vybavené väčšou dávkou citu a empatie, a tak na ne dolieha každé trápenie, či sa to týka súkromného života, alebo situácie, ktorá sa teraz deje vo svete.“

Na margo toho poprial všetkým ženám, aby si našli čas osláviť dnešný deň.

Aby napriek problémom, ktoré prináša súčasná doba, sa naučili tešiť zo života i z obyčajných radostí.

„Naučte sa robiť radosť i samy sebe“, ukončil svoj príhovor a poprial všetkým kolegyniam, aby mali vždy pri sebe niekoho, kto sa na nich usmeje a zároveň, aby sa dokázali strániť ľudí, ktorí okolo seba šíria negatívnu energiu či zlobu.

text: -sz-, foto: -ds-

